

agustus 9

ÉS ZET

nyei.

őfénykép-15-

13 án, vé-

tagjainak hat

én már teljes

ővő évad elő-

Az első elő-

z. Az elmúlt

a dr. Szabó

inire kerülő

eladás érde-

Kathy Bálin-

zombáz kiülő

szani. Vasár-

órákor leszál-

nc Hattyu-ja

óssy, Laczó,

főszerepekben

Este féltör-

ka fog szinre-

. Hétfőn este

Lilivel. Mind-

ól kezdve áru-

eket. A pénz-

ta.

érdeklődés, lel-

meg a színházi

gában. Csak a

beszélni arról

lyel Kolozsvár

ezeti különbség

ránt, siet a Ma-

tosítására. Nem

k annyit, hogy

ével mindenki

adójának anyagi

konstatálni kell,

lankadni, akör

megesebb lesz a

elővételi jogát

tartja fern a

Juci (Megnyitó

r, Pcor Lili fel-

vendégjátékával.

1.)

u (16-odszor, M-

val. Leszállított

arika (Ujdonság,

bor Lili föllépése.

zat építhet a

-éssel.

aye 5000 drb.

s nagy méretű

p etb. Gyártja

joggal

ytársaság

Sulya 310 kg.

Rendelésnél

ivatkozzon a

15-ös

számra

roen

ikül maradtak.

emben.

6.

Magyarországi és kiadó
Nyomda és nyomda

10. Kolozsvár, St. Barón
P. P. (Brassai-utca) 10

Telefon:
Magyar. és kiadóhivatal
277, 228 és 1047

Dr. H. Sz. — — — — 22

3181

Dr. Ramasetter
I. Disztér 2. II. 8.

UJ KELET

10. POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

évi — — — — 1030
Félévre — — — — 550
Negyedévre — — — — 290
Egy hónapra — — — — 100

Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
havi kétfelirattal drágább

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — — — 40—
Egyszám ára — — — — 2—

1926 Augustus 10 Kedd

Cluj-Kolozsvár • IX. évfolyam • 175 szám

5686. Ab 30

Legjobb minőségű chinaeszt

gyertyalámpák és disztárgyak

negy választékban

DUNKY & BEER

ékszerüzletben

Cluj, Piata Unirii 29. (Layda-onkrásza mellett).

Ébredőkéskontraébredők

A pesti villamosvasutások kihurcolkodtak a Sörház utcából és a Ferenc körúton ütöttek tanyát. Hét esztendeje mulott már annak, hogy a sárga és barna villamoskocsik személyzete a Sörház utcai ébredő-tanya szolgálatába szegődött és ennek a nem egészen jó hírű háznak hét éven keresztül változatlanul legerősebb oszlója volt. A magyarországi antiszemitizmus erőszak-szervezete az Ébredők egyesülete a forradalmak utáni hangulat első látában hatalmas tömegeket gyűjtött a zászlója alá, az első pillanatokban a munkásságnak, a diákság és a kispolgárságnak csaknem valamennyi rétege képviselve volt ebben az egyesületben, amelynek szociológiai elképzelése egyetlen egy stereotipszerű mondat volt: minden társadalmi katasztrófnának a zsidók az okai. Erre a mondatra aktív feleletet az Ébredők célkitűzése adta meg egy másik, még rövidebb mondattal: ki a zsidókkal!

A forradalmi idők utáni narkozisában egyformán hitelt talált a tömegeknél a rövid szociológiai megfogalmazás és a még rövidebb programatikus célkitűzés is. De mennél nagyobb tért hódított az ébredők harci eszköze: a firkósbot és a bomba, annál jobban gyűrűt a hívő tömegek száma, annál inkább ritkultak azok a sorok, amelyek aktív módon szolgálták az ébredők egyesületét. Hét év alatt sok látogatót vezetett el a Sörház-utcai tanya s az utóbbi időben már csak a villamos vasutások voltak azok, akik az ébredő-mozgalom gerincét alkották. A krízis azonban, amely mostanában egyetlen ország antiszemita mozgalmát sem kíméli meg, az ébredő villamosvasutások közé is befurakodott. Ez a krízis egészen más formában jelentkezik, mint az eddigi létszámrögzítés. A villamosvasutások nem hagyják ott az ébredő-gondolatot, csak a Sörház-utcai, tömegek nem szélednek szerte más politikai, vagy társadalmi szervezetekbe, csak Eckhardt Tibortól válnak el és új helyiségben, új vezérekkel megteremtik a kontra ébredő mozgalomát.

A kontra ébredő mozgalom nem elszigetelt budapesti jelenség. Ma csaknem mindenütt, ahol szervezett antiszemitizmus van, két, vagy három táborban állanak egymással szemben a régi harcostársak. Minimalistái és maximalistái vannak az antiszemitizmusnak, a radikálisok nagyobb követeléseket szembeszögezve izennek harcot a régi vezéreknek, ami egészen természetes, mert az antiszemitizmus még ott is, ahol rövidebb-hosszabb ideig kormányon volt, ahol állandó nyugtalanításán kívül semmi gyakorlati eredményt sem tudott elérni.

A budapesti lakáscsere voltaképpen csak egy szimptomája annak a programatikus csődnek, amely a hangos antiszemita jelszavak epilógusaként jelentkezik világszerte. Nincs a gazdasági és a társadalmi életnek egyetlen egy olyan problémája sem, amelyet a „ki a zsidókkal” jelszóval csak féligmeddig meg lehetett volna oldani. Amikor a tömegek felismerik rá, hogy a társadalmi problémáit komplexuma sokkal bonyolultabb mechanizmus, mintsem hogy azon fejbeverésekkel és kirakatablakok bezásával változtatni lehetne, első gondolatukban a mozgalom vezéreit okolják a hiányos sikerekért és új követelések megfogal-

mazásával külön szervezkednek. Így történt ez a pesti villamosvasutakkal is. Ettől a lépéstől, látszólag bármennyire is messze esik tőle, már csak egy gondolat választ el annak a felismeréstől, hogy a mai lerongyolt támasz mellett csak az összes produktív erők harmónikus

együttműködése a kiút a többtermeléshez, ami a szociális bajok enyhítésének egyetlen eszköze. Ennek az elgondoláshoz az útja pedig a Sörház-utcaból majd nem a Ferenc-körútra, hanem a műhelyekhez, gyárakhoz, irodákhoz és az iskolák padjaihoz vezet.

Ma ül össze Versaillesben az alkotmányozó francia nemzetgyűlés

Coolidge elnök nem vitatkozik többé a francia adósságokról

(Páris, augusztus 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az alkotmányozó nemzetgyűlés ma, kedden ül össze Versaillesben, hogy alkotmányos jellegűt adjon Poincaré pénzügyi törvényeinek. Az ünnepélyes ülés előkészítésének hangulatát kellemetlenül zavarja az a válasz, amelyet Coolidge amerikai elnök intézett Clemenceauhoz annak hozzája írott levelére. Clemenceau ugyanis a Havas-ügyek után megható nyílt levelet intéz Coolidge elnökhöz. Az agg államférfiu konstataálja, hogy az adósságok kérdésében felmerült ellentétek a civilizáció jövőjét fenyegetik és kérdezi, hogy nem volna-e lehetséges megvitetni ezt a problémát, amely nem tekinthető csupán kommersziális szempontból. A tervezett megoldás fiktív ékességeket tartalmaz és biztosan egy olyan köcsön felé vezet, amely Franciaország területének jelzőleg kölcsönrel való megterhelését fogja maga után vonni. Franciaország nem járulhat ahhoz hozzá, hogy miután a háborúban vért ontotta és rettenetes pénzáldozatokat hozott, eladja magát barátainak. Mindig azt li te, hogy az Egyesült Államok rendelkezése az idealizmus lángjának felelőssége és kéri az amerikaiakat, döntsenek maguk, vállalják-e ezt a szerepet. Coolidge elnök tegnap este tudomást szerzett Clemenceau hozzáintéve leveléről és kijelentette, hogy a francia háborus adósságok ügyét befejezettnek tekint. Hozáftette még, hogy nem nézete szerint a két ország egymáshoz való viszonyát parlamentjeiknek kell megállapítaniok. Coolidge válaszában hangja feltűnően hideg és kimért volt.

Pénteken dől el

a kolozsvári városi tanács sorsa

Manoila közigazgatási vezérfelügyelő összehívatta a tanács plenáris ülését, hogy feleljen az öt „vádpont”ra. Újból hivatalába helyezi a besztercel tanácsot

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Averescu-kormány terhes örökséget vett át liberális elődeitől. A liberálisok bukását csak néhány héttel megelőző községi választásokon a legtöbb városban az ellenzéki listák győztek s az új kormány a közigazgatási élet csaknem valamennyi centrumában ellenzéki pártállású községi tanácsokkal találta magát szemben. Annak ellenére, hogy ezek a községi tanácsok pártérdekeket soha sem szolgáltak, csak az illető városok gazdasági, kulturális és szociális problémáinak megoldásán fáradoztak, a kormánynak igen kényelmetlen volt az a tudat, hogy ezekben a fontos pozíciókban nem az ő pártbívei ülnek.

Damoklesz kardja a kolozsvári tanács fölött

A kormány, hogy ezú a neki sehoggy sem tetsző állapotot segítsen, sorra osztotta fel azokat az ellenzéki községi tanácsokat, amelyeknek feloszlására az ügyes vizsgálóbiztosok valamilyen csekély törvényes okot fel tudtak hozni. Mióta az Averescu-kormány hivatalba lépett, Kolozsvár város tanácsának állandóan a feje fölött lebeg a feloszlás Damoklesz kardja. Nem mult el egy hét azóta, hogy valamilyen forrásból ne kelt volna szárnyra az a hír, hogy feloszlatták a városi tanácsot, amely a város ügyeinek vezetését 30 ezer lej készpénz-hésszel, százezrekre menő adóssággal vette át és lettel, százezrekre menő adóssággal vette át és emberföltöti erőfeszítéseket fejt ki, hogy Kolozsvár ügyeit szánálja. Körülbelül egy hónappal ezelőtt Kolozsvárra érkezett Miloteanu közigazgatási vezérfelügyelő, hogy vizsgálatot tartson a város ügyeinek intézésében. Nyílt titok volt már annak idején is, hogy Miloteanunak azért küldték Bukarestből, keressék meg azokat az okokat, amelyek a városi tanács feloszlásának ürügyül szolgálhatnak. Miloteanu inspek-

ciós utjának eredményeképpen egy öt vádpontból álló jelentést terjesztett be a belügyminisztérium elé.

Az öt „vádpont”

Az öt vádpont közül egyetlen egy sincsen olyan, amely egy elfogulatlan fórum előtt komoly vád alapját szolgálhatná. A jelentés azzal vádolja a városi tanácsot, hogy pazarul költenek, hogy két hónap óta nem hívott össze plenáris ülést, hogy Avram Jancu szobor alapjára több évre előremenőleg súlyos tételeket állított be a város költségvetésébe. Egyik legfontosabb vádpont a permanens bizottság összetétele. A jelentés kifogásolja, hogy a közegészségügyeket egy nyomdász, a technikai ügyeket pedig egy ügyvéd látja el.

Egy hónap telt el a jelentés óta anélkül, hogy valami érdemleges döntés történt volna az ügyben. Ma váratlanul újra Kolozsvárra érkezett Miloteanu vezérfelügyelő. A beavatottak arról tudnak, hogy Miloteanunak mai kolozsvári útja végleg megpecsételte a kolozsvári városi tanács sorsát.

Pénteken felel a tanács

Miloteanu péntekre összehívatta a városi tanács plenáris ülését, amelynek feladatává tette, hogy az általa emelt öt vádpontra a választ megadja. Jól informált körök előtt egyáltalán nem kétséges, hogy mi fog történni a pénteki ülés után. Akármilyen feleletet is fogadni a plenáris ülés, majdnem bizonyosra vehető, hogy a felelet az illetékes fórumokat nem fogja kielégíteni és el fogják rendelni a városi tanács feloszlását.

Viszont Besztercén...

Manoila vezérinspektor erdélyi utjának egyébként különös érdekessége az, hogy ez a körut nemcsak egyes községi tanácsok feloszlását,

Rába Dezső visszautasítja a vádat, hogy ő kergette halálba Windischgrätz jószágigazgatóját

Miért akarta Windischgrätz Lajosné rendőrkézre juttatni Halász Sándort

(Budapest, augusztus 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Windischgrätz herceg uradalmi jószágigazgatójának, Halász Sándornak halála nem némitotta el azokat a híreket, melyek a tragikus eset indító okait emlegettek. Bizonyos, hogy a feljelentés, amit Windischgrätz hercegné tett Halász ellen, döntő hatással volt a méltán öngyilkos férfi elhatározására. Értelmetlen azonban, hogy amíg Windischgrätz herceg mindvégig teljes bizalommal volt jószágigazgatója iránt és mérgezésének hírére saját vérért ajánlotta fel a megmentésére, addig a hercegné rendőrkézre akarta juttatni férje bizalmasát.

Rába Dezsőnek, a herceg titkárjának tulajdonították a hercegné túlságosan erélyes és bizonytalan igaztalan lépését. Azonban Rába is mindvégig a jó barát színében mutatkozott és órákat töltött a haldokló Halász Sándor ágya mellett.

Rába Dezső nyilatkozata

Az öngyilkos jószágigazgató fivére, Halász József, aki ugyancsak a Windischgrätz-birtokon alakult részvénytársaságok tisztviselője, mégis Rába Dezső kezét látja az öngyilkos kérges kezei között. Nyilatkozott is erről, Rába viszont elutasít magától minden gyanúsítást. Rába az ominózus ügyről így nyilatkozott:

— Halász Sándorral nyolc év óta a legintimább barátságban vagyok, soha közöttünk a legkisebb nézeteltérés nem volt, ő mindig a legnagyobb szeretettel viseltetett iránymomban és komondossá volt a köztünk lévő jóbarátság. Hogy ez mennyire így van, bizonyítja az is, hogy éppen az ellene indított házsa alkalmával engem választott ki mint régi bizalmasát és jóbarátját, aki előtt szívét teljesen kiöntötte.

— Hivatali szobájában a múlt héten pénteken 11 órától félháromig együtt diskuráltunk és már ekkor feltűnt nekem levertsége. Érdeklődésemre azt a választ adta, hogy az ellene indított házsa annyira elkészeríti, hogy elment a kedve az élettől, amelyben eddig mindig csak a munka és a szomorúság volt az osztályrésze. Igyekeztem meggyőzni arról, hogy józan, okos ember léte nem szabad ilyen gondolatokkal foglalkoznia, hiszen mindenki tudja, de legjobban a herceg, hogy az ellene indított házsa teljesen alaptalan.

— Szóval, családjának egyik tagjával sem, sőt még a bátyjával sem beszélt erről ilyen bizalmasan és őszintén, mint velem, akinek tanácsára sokat adott. Megnyugtattam és úgy látszott, belátta, hogy a terve, amit én nem is vettem komolyan, mert ismertem okosságát és józanságát, tényleg abszurdum.

— Amikor aztán hallottam, hogy tervét mégis végrehajtotta, megdöbbenve és lelkem mélyén megrendülve zieten Halász Sándor betegágyához.

Rába és a hercegné

— Ami Halász József nyilatkozatát illeti, erre a következőket jegyzem meg: Halász József maga is hitetlenkedve említette azt a hi-

resztelést, hogy az én személyem is kapcsolatban volna azzal az akcióval, amely a hercegné részéről indult meg őcse ellen.

— Halász József jól tudta, hogy a hercegnével mindössze egyetlen egyszer, szabadlábba helyezésema mánapján beszéltem és ez a látogatás is tisztán formai volt, célja csupán az volt, hogy tiszteletemet tegyem nála. Azóta a hercegnét nem is láttam.

Mussolini az utódállamok összes problémáiban magának vindikálja a döntő szót

(Róma, augusztus 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hosszabb idő óta sok szó esik az olasz sajtóban Németország és Olaszország viszonyáról. Mussolini hivatalos lapja, a „Popolo D'Italia” arról ír, hogy Olaszország semmi nehézséget sem fog támasztani Németországgal szemben, ha a németek előre elismerik Olaszországnak a gyarmati mandátumokhoz való jogát. Ausztria csatlakozására vonatkozólag Mussolini lapja kijelenti, hogy ugy ebben a kérdésben, mint a Habsburg-monarchiából alakult összes utódállamok minden problémájában Olaszország szava és Mussolini akarata dönt.

Angliában új választásokat készítenek elő

A bányászsztrájk megoldhatatlansága miatt fel kell oszlalni a parlamentet

(London, augusztus 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hónapok óta húzódó bányászsztrájk megoldhatatlansága következtében az angol politikai körökben mindinkább az a meggyőződés válik uralkodóvá, hogy a komplikálttá vált parlamenti helyzetet csak új választások kiírásával lehet megoldani. A Baldwin-kormány azonban ezt a választást bír szerint egy olyan kérdés eldöntése ügyében fogja elrendelni, mely a politikai szenvedélyeket nem élezi ki annyira, mint a sztrájkok kérdése, vagy, miután a legutóbbi választások vitái, melyben a döntőszerepet a híres „Zinoviev levél” játszotta.

Ez a kérdés minden valószínűség szerint az alkotmányreform kérdése lesz, amely angol parlamentaris tradíciók szerint amúgy is új választásokat tételez föl és amelynek vitáját a Baldwin-kormány nemrég az alsóházban megindította. Ez a reform a Lordok házában összetételére vonatkozik, amelybe ezután nem születés szerinti tagok, hanem az állam

bizonyos méltóságainak viselői, megbatározott pozíciókat elfoglalt államférfiak és bizonyos testületek választott képviselői fognak tartozni.

Az új felsőház azonban visszakapja a javaslat szerint abszolút vétőjogát, amelyet Lloyd George annak idején elvont a Lordok házától, a törvényjavaslatoknak csak az újabb megvitására való visszutasítási jogát hagyva meg annak. Baldwin megpróbálja ezt a javaslatot az ellenzéki pártoknak adandó kompromisszumok révén, ha lehet még a törvényhozás most kezdődő ülészakájában átvenni. Ebben az esetben azután rövidesen következni fog a Ház feloszlatása, mert angol parlamentaris tradíciók akár a választói rendszer, akár a parlament lényeges megváltoztatása esetén feltétlenül új választásokat követelnek. A pártorganizációk Baldwin javaslatát már utmutásnak is tekintik arra, hogy a jövő választások előkészítésére megindítsák munkájukat.

Goldis László kiválik a kormányból a konkordátum ratifikálása miatt

Goga belügyminiszter elutazott külföldre. Ma lesz az utolsó minisztertanács Averescu római útja előtt

(Bukaresti-Bukarest, augusztus 9. — Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint jelentették, a kormány megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy Goldis külügyminiszter távollétében a konkordátum aláírása megtörténjen. A bukaresti „Romania” most ezzel a hírről kapcsolatban arról tud, hogy Goldis kiválik a kormányból és munkásságát végleg az Arának szenteli. Goldis ugyanígy mint hírhű orthodox, a végéig kitartott a konkordátum ellen. A kormány pedig, miután Goldis ellenállását nem tudta letörni, szabadságidejét használja ki a konkordátum aláírására. Averescu Rómában személyesen nyújtja át a pápának a konkordátumot, amely hat évre szakályozza a viszonyt Románia és a Vatikán között. Goldis így fejt accompli elé állítva, levonja a következtetést és kiválik a kormányból.

Goga belügyminiszter Nagyváradon

Goga Octavian holnap kezdi meg szabadságát és szeptember 10-ig lesz távol a fővárostól. Tárcajának ügyeit Garofid fő dművelésügyi miniszter fogja ellátni.

Goga Octavian egyébként a bukaresti gyorsvonattal hétfőre virradó éjszaka Nagyváradra érkezett. Hivatalos fogadtatás nem volt, mert a miniszter szalonkocsiját a gyorsról átkapcsolták a félóra múlva induló szatmári személyvonathoz. A miniszter utjának célja Karsibad, ahol kúrát tart. A pályaudvaron a hatóságok fogadták.

Tulbure György, az ideiglenes városi tanács elnöke, aki Csucsig eléje utarott Gogának, ma délelőlt fogadta az Uj Kelet munkatársát, akinek nyilatkozott látogatásáról.

Megőrülés elől a halálba

Halász Sándor barátai körében az a felfogás terjedt el, hogy a szerencsétlen végű jószágigazgató a megőrüléstől való félelmében lett öngyilkos. Hat éven át intézte szerencsés kézzel a hercegi vagyonsorsát; a frankügy ki-pattanása utáni nehéz időkben is megfeszített erővel dolgozott a birtok szanalásáért. Nagyarányu terveit nem tudta elfogadtatni Windischgrätz hercegnével, aki addigi lépéselt is helytelenítette.

Az óriási kölcsönökkel terhelt birtokok szaralását, ugyszólván élete munkáját látta kockán, kétségbeesése egyre fokozódott és végül öngyilkosságba menekült a megőrülés elől.

olt flor
ert arusit
erdinand-

Az építkezés megszűntetése, ügyi és gazdasági megoldását választott azaz azaz. Ezzel határozatával és kiszámított határozat meg-

a kereskedelmi tiltakozását a határozat által súlyos károkat. a tanács a vánt nemcsak az gazdasági életi. Tiltakozik a hírlapíró érő a polgármester-

rmester válasza a határozat lé-A tanács azért kedélyeket, mert t, amely a tel- tna reá. Eppen kedett a tanács, a telkek sorsá-

ksi osztály ve- szonyítani, hogy ésél kérvény hō- olyan telkekre, aragrafusa érte- k. Mindenesetre kiadását, hogy rozódtot mérték- echnikai osztály

roly replikáltak hogy a városi tel- ljárását igazolni ény szellemével. yeste, hogy vái- re, ha az agrár- na ki, amelynek zését. Nem eze- praiktól elvenni, álmi kell az ag- amelyek illeték- hanem több ki- telekpeksebulások

es megemlítette, az agrárbizottság a tisztviselőknél vissza kell ad- vedett hóstátiak- kapcsolatban arra i akadémia Do- ra kiszemelve.

ez végül is meg- z állandó bizott- határozattal és gáció által feltárt

lasztóitá döntésél tanács

án dőben egy rendkívüli ülest any folyó ügy el- elkek visszajuttáza ob ülésre halasz- olták a delegáció avaslatot, valamint amelyet a szo- ucian és Terhes ben a memoran- ögezi, hogy mind- kell sđni, akik Ugyanakkor azon- léspontra helyez- ni azokat a telk- láció céljaiból tar- belterületén. Végül kölcsönnele lehetővé knak, akik erre isajuttított telkekre t javasolnak.

Karcsu és elegáns lesz a bokája

a Clarks-féle párisi BANDES „L” testszínű gummitekerces használatával.

Párja 500 Lei használati utasítással. Láthatatlan a harisnya alatt. Ténisznel, sportnál nélkülözhetlen Romániai képviselő: Benkó Miklós. Főelárusító: KELEMEN gyógyszerár Sighetul-Marmatiei (Máramarossziget) Kapható minden jobb drogeriában és gyógytárban. Óvakodjunk silány utazatoktól!

Félmillió font kölcsönre kapott ajánlatot Nagyvárad egy angol banktól

Emil Gihl, a londoni City Northern-bankház igazgatója tárgyalni fog Osvada kolozsvári helyettes polgármesterrel is egy 300 ezer fontos kölcsönről

(Oradea-Mare-Nagyvárad, augusztus 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt tíz órakor két pesti bankár és egy nagyvárad gyáros kíséretében megjelent a városházán Mr. Emil Gihl, a londoni City Northern bankházak igazgatója és Tulbure ideiglenes városi tanácsost keresték. A londoni bankár, valamint Takács Árpád és Kószler Henrik budapesti direktorok közölték Tulbure Györggyel, hogy meghatalmazásuk van Nagyvárad város részére 300 ezer, esetleg 500 ezer angol font kölcsönt igen kedvező feltételek mellett felajánlani. Híjlandók a félmillió dolláros összeget hét és fél százalékkal mellett 30 évre adni, természetesen kellő garancia ellenében.

A tanácselnök közölte a megjelentekkel, hogy Nagyvárad városa hajlandó a tárgyalásokat felvenni.

Benedek Aladár pénzügyi tanácsos, aki az előleges megbeszélésen szintén részt vett, kijelentette, hogy a londoni pénzcsoport ajánlata kedvező, de miután a városnak mintegy százötven-kétszáz millióra van szüksége, az ideiglenes tanács szerdai ülésén ilyen értelemben terjeszti elő az ügyet és az opciót is 150-200 ezer fontra fogják kiadni. Mr. Gihl és társai szerdái Váradon maradnak és az opcióátvétele után nyomban megkötik a szerződést a várossal.

A kölcsönrel kapcsolatosan megkérdezte az Uj Kelet munkatársa Tulbure városi tanács elnökét is, aki a következőket mondotta:

— Az ajánlás tényleg megtörtént. Az én véleményem az, hogy az ilyen kölcsönöket megfelelő óvatossággal kell kezelni. A szerdai tanácsülés érdemlegesen foglalkozik majd a pénzcsoport ajánlatával.

Meghíusult Kolozsvár egymillió dollárkölcsönre

Az a terv, amellyel egy állítólagos londoni bankház által tett egymillió dolláros kölcsön útján akarta Kolozsvár zilált pénzügyeit szanálni és a városi élet normális vérkeringéséhez szükséges beruházásokat megvalósítani, a mai nappal végleg meghíusultnak tekinthető. Ismeretes, hogy a londoni Bank Trust Company egy városi pénzügyes dr. Misznajevski útján csaknem feltűnően kedvező feltételek mellett egymillió dollár kölcsönt ajánlott fel a városnak. A tárgyalások, amelyeket még az elmúlt év decemberében a régi tanács kezdett meg, a legjobb uton haladtak a megvalósulás felé. Csupán akörül mutatkoztak nehézségek, hogy a lengyel megbízott közvetítési díj címén az összeg negy százalékát kívánta magának. A tanács talán ezt a feltételt is teljesítette volna, a belügyminisztérium és a felső hatóságok azonban e feltétel teljesítéséről hallani sem akartak.

Igy a tárgyalások egy időre megszakadtak. Az elmúlt városi rezsüm egyik végzetes blönc volt, hogy dr. Misznajevskinek adott egyik levelében biztosította az ajánlattevőket arról, hogy mindaddig nem keres másoldalu kölcsönorientációt, amíg az egymillió dolláros kölcsön ügyében végleges döntés nem történik. Ebben a stádiumban került a kölcsön ügye a városnak június végén tartott közgyűlésé elé, amely ismeretesen úgy döntött, hogy a beruházások sürgősségére való tekintettel a kérdést mihamarabb dűlőre kell vinni. A tanács táviratozott az ajánlattevő bankháznak, a távirat azonban később visszajött azzal, hogy a címzett ismeretlen. Misznajevszki dr. később Varsóból jelezte, hogy a tárgyalások folytatása végett közelebből Kolozsvárra érkezik. De Misznajevszki dr. ideérkezése egyre később. Egyizben azt táviratozta a közvetítő, hogy nem sikerült a bontászi engedélyt megszereznie. A város interveniált érdekében, az engedély már régen megvan, azonban a közvetítőnek se híre, se hamva.

A kolozsvári városi tanács állandó bizottsága plenáris tanácsüléstől kapott felhatalmazása alapján ma délben tartott összejövetelén tárgyalta az egymillió dolláros kölcsön ügyét és tekintetbe véve az előzményeket, az ajánlattevőről kapott nem egészen kedvező informá-

ciókat, valamint a közvetítő magatartását, elhatározta, hogy ebben a kérdésben a további tárgyalásokat végleg megszakítja, az egymillió dolláros kölcsön kérdését leveszi a napirendről

Agyon akarták löni Pangaloszt görög köztársasági elnököt

Utolsó pillanatban megakadályozták a merényletet

(Athén, augusztus 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Spetzeban tegnap, ahol Pangaloszt elnök nyaral, merényletet akartak elkövetni a köztársaság elnöke ellen, amely azonban megíusult. Délután 2 órakor, amikor Pangaloszt a Poseidoneion szállóban ebédelte, egy Andonopulosz nevű egyén agyon akarta löni. A merényletet az utolsó pillanatban akadályozták meg, amikor a merénylő már revolverét az elnök felé tartotta és éppen löni akart. Andonopuloszt azonnal letartották és bevallotta, hogy meg akarta ölni Pangaloszt. A vizsgálat megállapította, hogy a merénylő egy, a bíróságok előtt jölsimert fogházviselt kereskedő, aki nemrég szökött meg a börtől, ahol egy csendőrtiszt agyonlövésé miatt büntetését töltötte. Valószínű, hogy egyéni akcióról van szó, nem pedig összeesküvésről.

Az érmelléki rablóbanda vezére azonos a harmincnégyszeres gyilkosságért körözött Veres Sándorral

Százezert lejt jutalmat tűztek ki a galaci rablógyilkos fejére. Kéltenc újabb letartóztatás

(Valea lui-Mihai-Ermihályfalva, augusztus 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Részletesen megírta az Uj Kelet, hogy az elmúlt hét éjszaka őken Ermihályfalván fegyveres katonák kirabolták Hüller Eizig fakereskedőt és 19 éves Heléna nevű leányát súlyosan insultálták. Ugyan ez a betörő társaság másnap a közeli Vasad községben kirabolta Spitz Izsák kereskedőt és egy öt, feleségét, mint vejét és annak feleségét véresre verték, úgy, hogy Spitz Izsák ma élet-halál között lebeg. A nyomozás I Krispái és Malian érmihályfalvai csendőrmeistereket bizták meg, akik megállapították, hogy mindkét betörést egy hét-nyolc fegyveres katonából és egy civil, magát detektívnek kiadó egyenlekből álló társaság követte el, akik házkutatás ürügye alatt hatoltak be az idegen lakásokba.

A nyomozás megállapította továbbá, hogy Reszegepiskolton jegyet váltottak a szatmari fűrészfálműre, ahol nagy csomagokkal kiálltak és elűntek. Krispái és Malian csendőrmeistereket a szatmari rendőrségtől ötven rendőrt és több detektívet kaptak megerősítésül. A rendőri készütség rajonában kutatta át a vidéket, de a betörőknek nem akadtak nyomára. Az egyik falu határában egy katonai utbaigazítóra elfogták a csendőrhűs Hrut György cigánylegényt, aki beismerie, hogy tagja a betörő társaságnak és elmondotta, hogy a társaság feje Veres Sándor szökött katoná. Letartóztatták és békisérték Szatmárra.

Hétfőn reggel a nagy eréllyel megindított nyomozás továbbfolytatódott és a csendőröknek sikerült elfogniok Ermihályfalva környékén Pupos Sándor korbórló cigányt, akinek valódi neve Balog Sándor. Éppen akkor tartóztatták le, amidőn értékesíteni akarta a Veres Sándortól kapott lopott ruhaneműket. Vallomása alapján elfogták még hét cigányasszonyt, akik szintén részesek a betörésekben és akik kivétel nélkül mind Veres Sándor ellen vallottak.

Fényképészek, Amateurök!

Fényképészeti cikkeiket a legolcsóbban

Bernát

papírosáruházában,

Piata Unirii 29 szám alatt [Laydu-cukrászda mellett] szerzechetik be.

Lemezeket kidolgozunk. — A világhírű Angol Imperial lemezek gyári lerakats.

és szabadkezet biztosít magának újabb tárgyalások felvételére.

Osvada polgármesterhelyettes pénzügyi tanácsos közölte a tanács tagjaival, hogy kedden Nagyváradra utazik, ahol az ott tartózkodó Emil Gihl angol bankvezérrel fog tárgyalásokat folytatni a Kolozsvár számára szükséges 200-300 ezer angol fontnyi kölcsön ügyében. Tekintettel arra, hogy az angol bankigazgató Nagyvárad városi tanácsának kedvező feltételek mellett ajánlott fel kölcsönt, kétségtelen, hogy e tárgyalások komoly jelleggel bírnak és valószínűnek látszik, hogy sikerrel is fognak vezetni.

A magyarláposi eredetű Veres Sándor, a banda feje és vezetője, a regátból teljes felszerelésben megszökött katoná, aki Kis Miklós Russu Nicolai és egyéb árnevek alatt babolyongta Erdélyt. Nem kevesebb, mint harmincnégyszeres gyilkosság terhesi lelkilameretét. Ő követte el többek között Galaccon a Curatos-nővérek meggyilkolását és már csak ezért a tetésért az egész ország rendőrsége kereste. A gyilkosság elkövetése után több késszurással, vadállati kegyetlenséggel végzett szeretőjével is. Ugyancsak Veres Sándor volt az, aki Székelyudvarhelyen, midőn felismerték, menekülés közben lezuhant egy rendőrkormányzart. Veres Sándor kézrekerítését végezt, akinek fejére százezert lejt tűztek ki, Ermihályfalva, Nagykároly, Taznád, Szatmár, Erdőd, Nagybánya és Halmi csendőrségét mozgósították.

— Kínában naponta ezer ember hal meg kolerában. Szinghaiból jelentik: Fálhivatalos megállapítások szerint Kínában naponta átlag ezer ember hal meg kolerában. A járványt negy-mértékben terjeszti az óriási meleg, amely egyes napokon eléri a negyvennégy fok Celsiusot. A megbetegedettek között csupán kevés külföldi van.

— Tízmillió tüzkár egy regati fűrésztelen. Bukarestből jelentik: Buzsában az Infra-tirea Pskov nevű fűrésztelen teljesen leégett. A kár meghaladja a 10 millió lejt, amelynek körülbelül negyedrésze biztosítás útján megtérül.

Hölgyek! Urak! Figyelem!

Megérkeztek az őszi gyapju divat-új-donságok a

„HELIOS“ lerakataiba (Főtér No 7.)

hol az alábbi feltűnő olcsó árakban lesz kiszolgáltva.

- Női gyapju mellény .... Lei 375
- Női gyapju divatmellény . . 475
- Női gyapju poul-over..... 500
- Férfi gyapju poul-over 550
- Női gyapju kabát 700
- Női gyapju divat kabát.... 800

Női és férfi keztyük, valamint harisnyák legolcsóbb bevásárlási forrás

Minden darab hibátlan!

Minden darab hibátlan!

Kedd
IRO
(Eine Her
Alban
finom ba
érezni k
Zoltán k
tónusu lin
eredeti k
számozati
jegyzéke
tül Emin
versét, k
„Somnoro
„Vöglein“
hangulata
strófája a
Vög
Ia
Ber
Nur
Sch
Siel
Cozbu
képvisel
ami nem
amit az
nyelvbe
taknak a
höz“ iro
finom u
hallámos
szatból
„Coboara
választot
Az ő
szineit n
ságok ha
átültetni
össze ny
közli, ar
nevü kö
költőnő
nő nagy
e di má
Lio
Ud
Ud
Da
Ud
Nio
selva, G
eszhang
szászó f
„Osi a
vesző h
noptii“
ceanu s
sorozat
A l
szit iat
ségü d
lélek v
és fény
hatsége
A k
ditások
detiből
néhány
könyv
kezik,
legism
egyetle
W.
VELE
den rég
nagykö
a jele
sülése
nernek
ták ki.
állott
szívét.
rátom
jó tar

IRÓK ÉS IRÁSOK

Őszi szimfónia

(Ene Herbstsymphonie. Franyó Zoltán legújabb német műfordításai Arad)

Albumszerű nagy kötet, zöld fedőlappal, finom barna papírosan, a könyv külsején is érezni kell a tartalom hamyosságát. Franyó Zoltán költészete, ez a kiváltságosan nemes-tónusú líra pompázik ki a keretből. Egészen eredeti külső formák között (a könyv lapjai számozatlanok és így a műnek nincs tartalomjegyzéke sem) hozta ki elsőnek Franyó németül *Eminecu* néhány szonettjét és egy-két versét, közöttük a finom és általánosan ismert „Somuorosso pszarele” című versét, aminek „Vöglein” néven adta vissza friss, erőfullatú hangulatát. Ime jellemzés helyett két első strófája a sikerült fordításnak:

Vöglein sich zum Schlafe reigen
In den Nestern lieg, sacht,
Bergen sich in dichten Zweigen
Gute Nacht!

Nur die Quellen seufzen, rauschen,
Schwarz des Waldes Stille ruht,
Sieh, des Gartens Blumen lauschen
Schlafe gut!

Cozbu mindössze egyetlen verssel van képviselve „Pe Tampa” című költeményével, ami nem is más, egy halk, drága sóhajnál, amit az érdes, kemény német szónyaggal nyelvbe átvarázsolni igazán csak a kiválószótaknak adatott. Jon *Minulescu* „A hazug nőhöz” írott szélesszélű, orgonás költeményét finom utánérzéssel, de azért természetes és hullámos lendülettel adja vissza. Goga költészetéből a költőfordító a végtelenül hangulatos „Coboara Toamna” című őstrófás verset választotta.

Az őszi enyhe gyönyörét, megrázdán elhaló színeit nemes veretézéssel és a művészi finomságok halk kihangsúlyozásával tudta németbe átültetni és kivirágztatni. Jon *Pillattól* a mindössze nyolc-soros „Septembrie” című verset közli, amit *Eleana Farago* „Jubeste-mi mainile” nevű költeménye követ. A hírneves meseíró és költő egyik legszebb verse ez, a szerelmes nő nagy, odaadó késői himnusza. Gyönyörű, de a második strófáját Franyó így fordította:

Liebe meine Hände
Und meine Augen,
Und sieh es ist ihre uagewolite Sünde,
Dass sie viel zu spät dir in den Weg kamen
Und sich viel zu früh entferten für ewig...

Nicofor *Crainic* „Őszi dalával” van képviselve, G. *Bacovia* vértől és fájdalomtól rezgő eszhangulatával, St. O. *Josif* fájdalmas, panaszló finomságú költeményével, A *Philippide* „Őszi alkony” című költeményeinek ködbe vesző hangulataival. Aron *Cotrus*, „Pe zidurile noptii” méréss lendületű strófái után *Toparceanu* szép dalával fejeződik be a költemények sorozata.

A legjava román lírikusok legjobb alkotásait látjuk a könyvben, finom, szíromgyöngéd ségű dalok egyetlen szimfóniában. A román lélek virágos kertje e könyv, aminek új színt és fényt kölcsönöz Franyó Zoltán kivételes tehetsége és fordítói zsenialitása.

A könyv egyébként megindulás a műfordítások sorozatában. Franyó Zoltán arab eredetiből, kínai és japán nyelvből fordított néhány kötete jelenik meg legközelebb. De a könyvpiac szenzációjaként mégis az a kötet ígérkezik, amelyben Franyó Zoltán Ády Endre legismertebb költeményeit adja majd németül egyetlen nagy kötetben. (sz. i.)

WAGNER RICHARD ISMERETLEN LEVELEI. Újabbán a nagy zeneköltők életének minden régi rejtett vonatkozását kutatják és vizik a nagyközönség elé. Valami szeretetteljes imádatnak a jele ez, a zseniális emberek poszthumusz érvényesülése az utódok tisztelőadásában. Richard Wagnernek most egy drezdai orvoshoz írott leveleit adták ki. Dr. Anton Pasinelli ez az orvos, aki közel állott a zeneköltőhöz és aki előtt kiöntötte olykor szívét. Ime egy a szép levelek közül: „Kedves barátom! Tartsunk össze és maradjunk egész életünkre jó barátok. Most ugyanis elérkeztem életem

egyik fordulópontjához és ahogy mondani szokás, szerencsés lettem. Nem könnyen jutottam hozzá, sok ezer fájdalom előzte meg a szerencsét, hogy jó nevem és jóvedelmem van és mennyt kell dolgoznom, hogy főtartsam a megszerzett nimbuszt. Kevesen vannak, akik jószívvel kívánják ezt nekem.

Most még nem kezdem meg a Tannhäuser kompozícióját és egyelőre nincs is nagy kedvem hozzá. De eljön az idő, amikor dolgozni fogok rajta. Ezek lesznek azok a boldog írásaim, amikor nem törődöm sem ellenséggel, sem rosszakaróval. Alapjában ezek a legzserencsésebb órái az életnek.”

Átadták a jugoszláv jegyzéket Bulgáriának

Bulgária választ holnapra várják

(Belgrád, augusztus 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rakics szófiail jugoszláv követ vasárnap átnyújtotta a bulgár kormánynak Jugoszlávia demarsát. A demarsban Jugoszlávia követeli a macedon szabadszervezetek azonnali feloszlatását, a szabadcsapatok vezéreinek és mindazoknak a letartóztatását és kiadatását, akik a háboru befejezése óta jugoszláv területen elkövetett betörésekben résztvettek és végül kártérítést a kriva-palánkai betörés áldozataiért. Bulgária jelentse ki ünnepélyesen a külföld előtt, hogy jó szomszédi viszonyban kíván élni Jugoszláviával és hogy nem akarja feldalni a Balkán békéjét. A jugoszláv jegyzék átadásával egyidejűleg a görögök és románok is hasonló jegyzéket nyújtanak át. A román jegyzék főleg a dobrudzsai betörésekkel foglalkozik, de szóvá teszi a jugoszláv eseményeket is. Bulgária választ holnapra várják. A kiantaut államainak demarsa új balkáni háborúval fenyeget.

(London, augusztus 9.) Félhivatalos közlé: szerint az angol kormány nemcsak Szófiában, de Belgrádban is tett lépéseket a jugoszláv-bolgár határmenti incidensek következményeinek megakadályozására. A kormány megértette Belgráddal, hogy az erőszak alkalmazásának csak káros hatása lehet. Szófiában pedig odahatott az angol kormány, hogy rábírta a bolgár kabinettet, mindent tegyen meg a komitácók megfékezésére.

Mért nem választ gondosabban!

Gyárosok, kereskedők és gazdák, ti, akiknek üzemetek van, mért nem foglalkoztok behatóbban a szállítás súlyos problémájával?

Megtalálni a helyes szállítóeszközt annyit jelent, mint pénzt, időt és fáradságot takarítani meg. Bebizonyított tény, hogy a kis szállítmányok túlnyomórésze nem haladja meg az 1000 kgr súlyt. Ezért tervezte Henry Ford az egytonnás teherautót.

Ford teherautó több fut a világon, mint az összes többi gyártmányok együttvéve. Mért? Mert a Ford teherautó gyors, szívós és üzemköltsége a legkisebb.

Ha megbízható és gyors szállítási eszközre van szükségetek, ha kiadvaítokat esőkenteni, s bevételüket fokozni akarjátok, szereztek be még ma egy Ford teherautót.

Lapos forma, leszedhető olajfalakkal

Ford Motor Company

Látogassa meg azonnal környékbeli képviselőink egyikét

Egytonnás alváz

nőköt

Pangalosz elnök... bankigazgató... ügyében. Te... bankigazgató... edvező feltételek... tségtelen, hogy... birnak és való... s fognak vezetni.

harminc-ándorral

e. Kilenc

Sindor, a banda... felszerelésben... Russu Nicolai... yongta Erdélyt... ügy gyilkoság... e el többek kö... z meggyilkolást... az egész ország... oság elkövetés... ai kegyetlenség... Ujanczak Veres... varhelyen, midőn... en leszurt egy... or kézrekerítése... or lejt türetek ki... Taznád, Szatmár... zsendőrségét moz...

Urak! em!

Minden darab hibátlan! ...Lej 375 ... 475 ... 500 ... 550 ... 700 ... 800

tyük, va... k logol... l forás

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes cserélyi és hársági napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marlon Ernő
Feladat: szerkesztő Dr. Marlon Ernő
Az Új Kelet elkövetkező utánpótlásának munkáját megkezdte az új szerkesztőcsapat.

A mai naptár

Kedd
5888. Ab 30.
Nos chodes
1926. aug. 10.

— **A király nyaralása.** Bukarestből jelentik: Bukarestben ma reggel olyan hírek terjedtek el, hogy Ferdinánd király, aki jelenleg Vichyben tartózkodik, megbetegedett. A belügyminisztérium hivatalos kommuniké adott ki, amelyben megcáfolja ezeket a híreket. Avesescu tábornok, aki Lepadatu miniszter kíséretében Szovátán meglátogatta Mária királynét, ma érkezett haza Bukarestbe s kijelentette, hogy a Szovátára érkezett hírek szerint Ötelsége a legjobb egészségnek örvend és előrt kúrját rendszeresen folytatja Vichyben.

— **Ki képviseli Romániát a Népszövetség legközelebbi ülésén?** Bukarestből jelentik: A kormány már kijelölte a Népszövetség szeptemberi ülésére Románia képviselőit. Minilineu külügyminiszter személyesen vesz részt a konferencián, amelyre D'au külügyi sajtófőnök és Arion osztályfőnök kísérik el. Genfben lesznek még Titulescu londoni és Petrescu Comnen genfi román követek is.

— **A kínai delegáció szétgrasztotta a pánázsiai kongresszust.** Londonból jelentik: A pánázsiai kongresszus háromnapos tárgyalás után kudarcba fulladt és szétoszlott, mert a kínai delegáció a pánázsiai gondolatot Japán elleni agitációs célokra akarta felhasználni. A japánok erre kijelentették, hogy nem hajlandók a kongresszuson tovább résztvenni.

— **Utazási és vizumkedvezményi ad Magyarország augusztus 15. és 20-ika között.** Budapestről jelentik: Augusztus 18—25-ika között ünnepekkel kapcsolatos gazdasági kiállítások lesznek a magyar fővárosban. Az Államvasut, valamint a dunai hajóvállalatok erre az alkalomra félárú menetjegyet engedélyeztek, még pedig augusztus 17-től 20-ig a felutazásra és 20-tól 24-ig a visszautazásra, bármely határállomás és Budapest között. Minthogy Szent István hét látogatására számos külföldi érdeklődő is jelentkezett, az összes magyar külképviselet utasítást kapott, hogy augusztus 15. és 20-ika közt minden Budapestre utazó javára ötven százalékkal mérsékeljék a vizum kiállítási illetéket. A határátlépést ellenőrző közegek továbbá azt az utasítást kapták, hogy akik a fent jelzett napokon netalán vizum nélkül érkezének, a határátlépési igazolást az ötvenszázalékos kedvezéssel a beutazás állomásán is megkaphassák.

— **A párisi orosz követség cáfolja a forradalmi híreket.** Párisból jelentik: Az orosz követség a sajtóhoz intézett közleményében határozottan cáfolja az oroszországi forradalmi híreket, amelyeket fantasztikus kitalálásoknak bélyegez. A vörös hadsereg mozgósításáról szóló hírek szintén valótlanok.

* **Doktorráavatás.** Hirsch Adolfot cionista elvtársunkat (Kissármás), július 14-én avatták a modernai egyetemen az összes orvostudományok doktorává.

— **Meghalt a legnagyobb lengyel költő.** Varsóból jelentik, hogy Kasprovic János, a jelenkor leghíresebb lengyel költője a Tátrában meghalt. Holttestét valószínűleg Varsóba szállítják és mint a nemzet halottját temetik el.

— **Autóbaleset érte a volt prahovai prefektust.** Bukarestből jelentik: Campina—Ploest között az országúton egy autótaxi, amelynek utasa Nicolescu, volt prahovai prefektus jelenlegi képviselő volt, kormányhíba következtében egy kanyarodónál teljes menetsébséggel nekiment egy fatörzsnek. Nicolescu képviselő súlyos zúzódásokat szenvedett.

— **Szakadás a budapesti Ébredő Magyarok Egyesületében.** Budapestről jelentik: Az Ébredő Magyarok Egyesületében hónapok óta dúló kulisszamögötti háború vasárnap komoly tordulóhoz érkezett. Az egyesület egyetlen megszervezett osztálya, a villamos vasuti szakcsoport, kivált az egyesületből és jogainak további fentartása mellett, az egyesület vezetésével szembeállva működik tovább, mint önálló villamos egyesület. Ennek a nyilvános hadüzenetnek hónapokig tartó belső harc volt az előzménye, mig nem most megtörtént a szakadás. A villamos-csoport nyíltan megüzente Eckhardt Tibornak, az egyesület elnökének, hogy a jelenlegi vezetéssel nem hajlandó tovább dolgozni és ezért függetleníti magát az ébredő központtól. Már ki is költözött a villamos csoport az Ébredők helyiségéből és Ferenc körút 3. szám alatt ütötte fel tanyáját.

— **Eljegyzés.** Neumann Lilly Simlén-Silvaniei és Held Emil Tinca jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Glückmann Eszike és Berkó Dező Tóvis jegyesek.** (Minden külön értesítés helyett.)

— **László Andor Kassán játszik — és partnere Kolbay Ildikó.** Kassáról jelentik: László Andor, a kitűnő énekes bonviván, aki legutóbb Kolozsváron volt szerződésben, most az itteni Magyar Színházban lép fel, Kolbay Ildikóval, az ugyancsak Kolozsvárról elszármazott népszerű primadonnával együtt. László Andor a „Marica grófnő“ tisztartójában mutatkozott be a kassai közönségnek és nagy sikere volt. Kolbay Ildikót szintén melegen ünnepelték.

— **Garami és Buchinger hazatérése biztosítva van.** Budapestről jelentik: Peidl Gyula és Györki Imre szociáldemokrata képviselők a napokban felkeresték Vass József helyettes miniszterelnököt. A szociáldemokrata párt ezt a tanácskozást arra magyarázta, hogy összefüggésben van a választókerületek számának csökkentésével. Ezzel szemben most megerősítik azokat a híreket, amelyek a szocialista képviselők látogatása után Budapest színpadára keltek és amelyek szerint a tárgyalások az emigráció hazatérésével voltak összefüggésben. Megbízhatónak látszó hírek szerint, előszörban Garami Ernő és Buchinger Manó hazatérésére vonatkozólag sikerült Peidlnak meggyeznie a magyar kormánnyal.

— **Medvegy VII haragszik a budapesti újságírókra.** Budapestről jelentik: Medvegy Vili, a Romániában is jól ismert „betörőkirály“ ma a büntetőtörvényszék Valentin-tanácsa elékerült, hogy kihirdessék előtte egyik legutóbb elkövetett lopási ügyből kifolyólag az ítéletet. Nemrégiben a büntetőtörvényszék foglalkozott egy kisebb lopás esetével, ahol két hónapi börtönrre ítélték el. Ezt a tábla jóváhagyta. E második foku ítéletét hirdette ki előtte a Valentin tanács, mely jogerőssé vált. Az ítélet kihirdetése után a katonai örök visszakísérték a „betörőkirály“ a margithöruti fogházba. A tárgyalóterem előszobájában Medvegy indignálódva szólt az újságíróknak, hogy ezzel az esetével ne foglalkozzanak, mert a magyar sajtó ugyanis nagy bünt követett el vele szemben akkor, amikor oly sürűn szellőztette az ő viselt dolgait és állandóan mint „betörőkirály“-ról emlékezett meg. „Ha szabad ember lennék — mondotta Medvegy Vilmos — és ráérnék, sok kárterítést tudnék a lapokon peres uton behajtani azokért a kellemetlenségekért, amelyeket nekem okoztak.“

— **Siófokon letartóztatták egy bankár feleségét.** Budapestről jelentik: Vasárnap délután a siófoki fürdőközönség nagy meglepetésére letartóztatták Pálffy Sándornét, a külföldre szökött budapesti bankár feleségét. A detektívek a vizsgálóbíró rendelkezésére tartóztatták le a rendkívül szépségű asszonyt és házukat tartottak pompás villájában, ahol rengeteg szőnyeget, ékszert és értéktárgyat találtak. Pálffynét Budapestre kísérték és beszállították a Markó utcai fogházba.

* **Mussolini merénylőjénél, Violette Gibbsonnál, végérvényesen megállapították, hogy tettét pillanatnyi elmezavarban követte el.** Ennek oka, amint azt az orvosi vizsgálat megállapította, az volt, hogy nem tudott utlevelet kapni Kolozsvárra, ahol bizos tudomása szerint a Róza-Royal drogériában a legfinomabb Narcisse Norr, L'origan, Quelques fleurs, Chypre figaró és akácvirág kölniket lehet kapni díszes adjusztálásában, vagy kimérve.

— **Az antwerpeni Mizrahi világkonferencia.** A Mizrahi világkonferencia tudvalevőleg augusztus 10. és 15. között lesz Antwerpenben. Az eddigi értesítések szerint, a Mizrahi-delegátusok sokkal nagyobb számban lesznek képviselve, mint az ezt megelőző berlini és amsterdami világkonferenciákon. Az antwerpeni Mizrahi helyicsoport elnöksége azon fáradozik, hogy annak külsőségében is impozáns keretet adjon. Különböző bizottságok működnek közre, hogy a külföldi kiküldöttek megfelelő fogadtatásban és elhelyezésben részesüljenek. Antwerpen egyik leghatalmasabb terme lett ezen célból a konferencia időtartamára kibérelve. A belga kormány a résztvevők bentazásának könnyítése tekintetében a legnagyobb előzékenységet tanujelét adta a megterítendő konferenciával szemben. Eddig a konferencia tükérségéhez a világ különböző tájából több mint száz delegátus jelentette be részvételét.

— **Szeptemberben újabb módosításokat szenved a közigazgatási reform.** Bukarestből jelentik: A belügyminiszter felhívta a prefektusokat, tanulmányozzák behatóan az új közigazgatási reformot, hogy összel az ország összes prefektusainak újabb értekezletén megtehessek megjegyzéseiket a reform tervezeti módosításaira vonatkozólag.

— **Véget ért a hátszegi sómértáborozás.** Tudósítónk jelenti: A Hátszeg vidékén táborozó zsidó cserkészek táborai e hét folyamán feloszlottak. Az aradi tábor már hazaindult, míg a kolozsvári temesvári, gyulafehérvári, petrozsényi és szatmári sómérok és somrák, miután előbb egy petrozsényi kirándulást csináltak, 6-an szerelték le a táborát és indultak el különféle irányokban. Eltekintve az utolsó hét állandó esőzéseitől, a táborozás igen jó hatással volt cserkészeinkre, kivétel nélkül megbiztak, sőt a leányok részéről az a panasza merült föl, hogy egyesek fogyni szerettek volna és végül kénytelenek voltak 2—3 kilogramos súlytöbblettel hazamenni. A táborozás ideje alatt egyetlen megbetegedés sem történt, ami a vezetőség gondosságát és elővigyázatosságát dicséri.

— **Javul a magyar belügyminiszter állapota.** Rakovszky Iván magyar belügyminiszter, akit vakbélgyulladásal pénteken éjjel Kolozsváron megoperáltak, rohamosan halad a javulás felé. Kezelőorvosai kijelentették, hogy a miniszter túl van a krízisen és két hét múlva elhagyhatja az ágyát. Rakovszky állapota iránt Budapestről táviratilag érdeklődött Horthy kormányzó, Bethlen miniszterelnök, Vass népjóléti miniszter és Grósz Emil egyetemi tanár. A kolozsvári magyar konzulátus nevében Aichorn konzul jelent meg a belügyminiszter betegágyánál. Vasárnap Kolozsvárra érkezett a budapesti „Az Est“ egyik munkatársa, aki részletes tudósításban fog beszámolni a magyarországi közönségnek Rakovszky Iván betegségről.

— **A magdeburgi államügyészség javaslatot tett Haas szabadonbocsátására.** Magdeburgból jelentik: Az államügyész a vizsgálóbírónak előterjesztést tett a fogvatartott Haas, Fischer és Reiter szabadonbocsátására. Ha Kölling vizsgálóbíró a megkeresésnek nem tenne eleget, akkor a magdeburgi országos bíróság vádтанácsa fog foglalkozni a dologgal. Számítani kell azzal a ténnyel, hogy a vádтанács elfogadja az ügyészség javaslatát és ez esetben Haast, az ártatlanul meghurcolt gyárost nyomban szabadlábra helyezik.

Wirth, Stölzhammer, Hoffmann, Produktiv Genossenschaft, Lauerberger & Gloss, Partardt Luner
zongoragyárak képviselete
Gyári árak, Telefon 4-94
Sternberg J., - Oradea.

Remington Modell 92
és **Remington** hordozható
írógépek
Képviselete **Révész Ernő, Marosvásárhely,** Főter 47. Telefon 1-26.
Kérjen ajánlatot. Kivánatra bemutatás díjtalan. A világ legerősebb gépei. 92 jel sz eddigi 84 jellel szemben.

Vasárnap

KAC—Husos záporral gyarorszáig

KAC—H felállításban

KAC. Sz Schultz—So Szaniszló—N Husos. P Gábor I.—II.—Gyarma

A tipikus csapat küzde

egyenrangú és nem egyes

ellenfelénél, minden akció

csapatában a pat gerincost

magaslott ki sor a leggyer

könnyen győ pályát. Cüre

Nagyvár.

12:0, (8:0).

összevágatott

újabb nagyar

utóbbi időben

vásárhelyi cs

készségkivül

sportivórol,

hogy a győz

záróban ha ha

mény, hogy

tartalékolt v

helyt Nagyva

baum (4), Ple

vezette a mé

Egyetérté

barátságos, b

Amsterdók

Torda. S

Arad. A

(0:1). Baráts

go játékkal e

vezető gólt

sodik felidő

tizenegyet a

ezzel a győz

gólját a 11.

Vuikán.

(2 0). Baráts

Resica

rárságos, bir

Temesvá

(2:0). Nemz

gyenge játék

Az olasz

ményei. Az

olasz-magyar

győzelmével

részletes ere

800 m.-e

576 mp. 2.

Magasugr

2. Orbán m

400 m. 1

olasz 504 m

1500 m.

2. Garaventa

Diszkosz

2. Pighi ola

100 m.-e

mp. 2. Mare

Távolugr

póki magyar

5000 m.

2. Grósz m

Gerelydo

Ri

Főlerak

Kapható

SPORT

Vasárnapi sportesemények

KAC-Husos 0:0. Nagyvárad válogatott gólzáróval győzött Marosvásárhely felett. Magyarország győzött az első olasz-magyar atlétikai versenyen

KAC-Husos 0:0. A két csapat az alábbi felállásban vette fel a küzdelmet:

KAC. Szatmári, Lédérer—Czakó, Kertész—Schultz—Soós, Nuridsán—Raduch—Riki—Szaniszló—Nagy M.

Husos. Poliszar, Arnold—Mátrai, Szilágyi—Gábor I.—Horincsa, Dézsi—Kaucsár—Gábor II.—Gyarmati—Marosán.

A tipikus nyári mérkőzés két egyenlőrejtű csapat küzdelmére mutatott. A Husos teljesen egyenrangú ellenfele volt a KAC csapatának és nem egyszer veszélyesebbnek mutatkozott ellenfelénél, azonban gólképtelen csatározásának minden akciója fiaskóval végződött. A KAC csapatában a közvetlen védelem képezte a csapat gerincét és mellettük csak Kertész játéka magaslott ki. A Husosok csapatában a csatározás a leggyengébb és gólképesebb csatárokkal könnyen győztesként hagyhatták volna el a pályát. Ciurel bizonytalannul bíráskodott.

Nagyvárad. Nagyvárad—Marosvásárhely 12:0, (8:0). A Török és NAC csapataiból összeválogatott nagyvárad válogatott csapat újabb nagyarányú győzelemmel gyarapította az utóbbi időben elért sikeres szereplését. A marosvásárhelyi csapat fölött elért nagy győzelem kétségkívül bizonyítékul szolgál a nagyvárad sportnívójáról, habár el kell ismernünk azt is, hogy a győzelem egyik mindenképp kiemelt komponense volt az a körülmény, hogy az MSE aradi szereplése miatt tartalékos válogatott képviselte Marosvásárhelyt Nagyváradon. Góllövők Róth (6), Grünbaum (4), Pless és Szemere voltak. Kráger bíró vezette a mérkőzést.

Egyetértés—Amator (Nagyvárad) 1:0 (1:0) Barátságos, bíró Schmidt. Az újonnan alakult Amatorok tetszetős játékkal mutakoztak be.

Torda. Sodronyipari SC—Török 4:2 (2:1).

Arad. AAC—MSE Marosvásárhely 2:1 (0:1). Barátságos, bíró Oravets. Az MSE igen jó játékkal egyenlő ellenfeinek bizonyul, sőt a vezető gólt is megszerzi Nagy révén. A második félidő 9 percében hanc miatt megítelt tizenegyes az MSE nem tudja értékesíteni és ezzel a győzelmet kiengedi kezéből. Az AAC gólját a 11. és 21. percben Kelly lölte.

Vukán. VSC—HTB Nagyszeben. 7:0 (2:0). Barátságos, bíró Selejanu Piel.

Resica UDR—TAC Temesvár 3:3 (2:2). Barátságos, bíró R-u-ch.

Temesvár. Rapid—Viktória Versec. 7:0 (2:0). Nemzetközi, bíró Tóth. A verseci csapat gyenge játékerőt képvisel.

Az olasz-magyar atlétikai verseny eredményei. Az FTC pályáján megrendezett első olasz-magyar atlétikai találkozás a magyarok győzelmével végződött 53:49 pontarányal. A részletes eredmények a következők:

800 m.-es siktutás. 1. Borsi magyar 1 perc 57 6 mp. 2. Facelli olasz 1 perc 58 4 mp.

Magasugrás. 1. Késmárki magyar 186 cm. 2. Orbán magyar 183 cm.

400 m. 1. Carlini olasz 50 1 mp. 2. Garguillo olasz 50 4 mp.

1500 m. 1. Pecalli olasz 4 perc 08 6 mp. 2. Garaventa olasz 4 perc 08 8 mp.

Diszkoszvetés. 1. Marvalts magyar 44 26 m. 2. Pighi olasz 42 54 m. (Olasz rekord!)

100 m.-es siktutás. 1. Hajdu magyar 10 7 mp. 2. Maregatti olasz 10 7 mp.

Távolugrás. 1. Torre olasz 708 cm. 2. Püspöki magyar 689 cm.

5000 m. 1. Davoli olasz 15 perc 42 6 mp. 2. Grósz magyar 15 perc 45 4 mp.

Gerelydobás. 1. Szepes magyar 59 91 m.

(az év legjobb eredménye!) 2. Gyurkó magyar 57 26 m.

Olimpiai staféta. 1. Magyarország (Fluck, Hajdu, Kurunczy—Barsi) 3 p. 33 8 mp. 2. Olaszország (Reiser, Maregatti—Carlini—Facetti) 3 perc 41 8 másodperc.

Semler a bécsi Amateureben. A „Neues Wiener Journal“ értesülése szerint Semler, a Kinizsi kiváló képeségű játékos tanulómai folytatására Bécsbe költözik szeptemberben és az Amateur színeiben fog játszani.

Francia versenyzők a Daris serlegért folyó küzdelemben. Franciaország három legjobb teniszjátékosa Borotrá, Brugnont és Lacostét indítja a Daris serlegért folyó mérkőzéseken, akik augusztus 11-én szállnak hajóra.

A Haggibbor tornánépelye folyó hó 15 én, vasárnap lesz megtartva fényes keretek között a református kollégium összes termeiben. A már megváltott jegyek érvényesek.

Feihívás a Haggibbor tornászokhoz! Felkérünk a Haggibbor tornászok, hogy a kedd, csütörtök és szombat este tartandó tornárokra a közelebbi ünnepélyre való tekintettel teljes számban résztvegyenek.

A FILM

***

Amerikai mozis úntések életveszélyes kalandja az előtött farmon

A newyorki lapok hasábos tudósításokat közölnek arról a borzalmas gátszakadásról, amelynek a hollywoodi mozivilág két legutanepletebb tagja: Florence Gilbert és Georg O'Brien majdnem áldozatul esett.

A legutóbbi hetekben Jounwile városka környékén filmezték az egyik legnagyobb amerikai filmgyár tagjai, élükön Florence Gilberttel és a nagyszerű amerikai bonvivánnal: Georg O'Briennel. A felvételeket a folyóparton készítették, mert a film meséje a végtelen amerikai vízeket átúszató, ágról szakadt szegény ördögök között játszódik.

A sheriff és a plébános után a városka legmódosabb polgára, Tom Smith látta vendégül a mozzinészeket. Smith-nek az az ötlete támadt, hogy vendégeit nem városi lakásban, hanem hatalmas farmján fogadja majd. A terv mindenkinek nagyon tetszett és így történt azután, hogy Florence Gilbert, Georg O'Brien és vagy tízenkét filmgőr! autóra ültek és kirobogtak a tanyára. A farmbeliek sorfalat állva és diszbe öltözve várták a népszerű mozzisztárokat.

Megérkezésük után vacsorához ültek. Szép, holdfényes nyári éjszaka volt. Alig tartózkodtak ott azonban a vendégek egy félórát, hirtelen elborult az ég, a hold elbujt a mindinkább növekvő hatalmas felhők mögé és tíz perccel később már tombolt is a vihar. Bőrig ázva menekültek a tanyaház falai mögé, amelynek gerendái már-már alig tudtak ellenállni a borzalmas északi szélnek. Diónagyágú jégdarabok zuhogtak a levegőből és a vihar félórás romboló munkája után teljesen alámoszt az elkorhad gátakat. Az ár hőmpölyögve zudult rá a tanyára. Olyan váratlanul, olyan hirtelen jött az árvíz, hogy mire a tanya lakói észbekaptak, már embermagasságra állt a szobában a víz és segíteni vajmi kevésé lehetett.

A fejüket vesztett emberek között legelsőnek Georg O'Brien tért magához. A férfinak partnereje jutott legelőször eszébe és kétségbeesetten rohant a düledező házban segítségére. Az utolsó pillanatban kapta vállaira az elalélt nőt Georg O'Brien és úgy vitte ki egy hirtelen összetakolt tutajra. Közben szerencsére megszűnt a vihar és a tutajt eikerült a közeli városokból telefonon segítségül hívott utászkatonáknak az ártérületről kiszabadítani.

* Fehér fénnyel, kis áramfogyaszással és technikai fejlettség legmagasabb fokán álló „Fungsram“ Industrialegő.

Ideális hashajtó és soványítószer
Purgen
(Purgo) Bayer
Kapható minden gyógyszerertárban

Fundatia Culturala
Cinema Principele Carol
mozgósínház a Magyar Színházban

10 Kedd, szerda 11

Világcsaló

7 felvonás. Egy szép leány életéből, aki egy kedves kalandot keresett és — egy férjet talált.

Főszerepekben:
Banky Vilma, Angelo Ferrary és Bob Doddy.

Modern táncok. Képráztató kiállítás. Toilettek.

Jazz-Band.

Kezdte fél 5, 7 és fél 10 órakor.

Csak 10 napig

tart az átalakítás és addig mindennemű kötött-árut és harisnyát, melyen leszálított árakban árusít a

Helios Ierakat (Főtér 7.)

Mindenki igyekezzen kihasználni a 10 napot.

Azonnali belépésre keresek elsőrendű

szabászt.

Ajánlatokat lehetőleg fényképpel és fizetési feltételekkel kérek. Mindhárom hazai nyelvet beszélők előnyben részesülnek. „Concurența“ uriszabóság, Braşov, Tehénpiac 4.

Chlorodont
Laboratorul LEO
ing. Theodor de Stipek, Ghimbay—Braşov

Táncnál

jóízű nő nem téri magán az izléstelen hónalj-szőröket. Eltávolításukra az abszolút ártalmatlan „Angol szőrvesztő“ használja, mely a hajkat nyomban feloldja. A csont kaparóval együtt lei 100 H. valahol nem volna, forduljon a dr. Biró gyógyszerertárhoz, Cluj. Ne fogadjon el mást.

Ki akar szép lenni?

Szeplős leányok, májfoltos asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesznek, ha **Mária szeplő krém-et** használnak. Hatásért felelősség! Fehérít, ártalmatlan, **Ár 30 L.**

Főlerakat: Császár gyógyszerertár, Tg.-Mures, Albina-palota. 8 tégelynél díjmentes postai szétküldés. Kapható Clajon: Bessa-dregeria, Aradon: Wojtek és Weiss dregeria. Oradea-Mare: Apollo dregeria.

KÖZGAZDASÁG

A nemzetközi szénpiacokon a szénárak általános emelkedésére számítanak

Óriási méreteket ölt a szénkereslet. A Ruhrvidéken a széntermelés meghaladta a békebeli mennyiséget

(Berlin, augusztus 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A széntermelő területekről érkező jelentések szerint már hosszú idő óta nem tapasztalt élénkség uralkodik szénüzletben. Ennek tudható be, hogy a termelés egyes helyeken a békebeli méreteket is felülmúlja. Ezekből a jelenségekből és zsongol bányásztrájk hosszú elhárítása miatt arra következtettek, hogy az idei szénkonjunktúra minden várakozást felül fog mulni. A külföld emelkedő árak mellett nagy tételekben vásárolja a Ruhrvidéki szén, úgy, hogy ezen a területen már régebben felhalmozott készletek, valószínűleg igen rövid idő alatt elhelyezésre fognak találni.

A Ruhr-medence napi széntermelése elérte az 1913. évi produktót, sőt túl is haladta. A napi termelés jelenleg 380-390 ezer tonnát tesz ki az 1913. évi átlagos 379 tonnával szemben. Ujabb nagy érdeklődés mutatkozik a német barna szén és lengyel szén iránt is.

Az Északkelet-európai szén szállítványok újból megindulnak Olaszország felé. A szállítás az osztrák vasutakon zavarlatlanok ígérkeznek.

A kolozsvári UGIR választmányi ülése. A Nagyiparok és Munkaadók Kolozsvári Szövetsége ma, kedden délután 3 órakor választmányi ülést tart az iparkamara tanács-termében, amelyen több fontos ipari kérdést vesznek tárgyalás alá, az alábbi tárgyszorozati pontok szerint: 1. Ügyvezetőségi jelentés a kerület június és július havi tevékenységéről. 2. A munkásbiztosítási (betegségélyező és baleset) járulékok felemelése elleni akciók megvitatása. 3. A Banca Naționala visszlezámitolási hitelének további megszorítása. Az ipari hitel kérdése általában. 4. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara ipari alelnökségének a kérdése. 5. Új tagok felvétele, régi tagok kilépése. 6. Javaslatok.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara hírei. A milánói olasz román kereskedelmi kamara a kamarák bukaresti szövetsége útján átiratot intézett a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához, amelyben közli, hogy azok a kereskedelmi cégek, amelyek bármilyen üzleti kapcsolatban vannak Olaszországgal, tagjai lehetnek az olasz román kereskedelmi kamarának, ahol érdekeik megvédéséről gondoskodás történik. Az erre vonatkozó felvételi blanketták az iparkamara titkárságánál állnak az érdeklődő cégek rendelkezésére. Reichenbergben augusztus 14-20-a között tartják meg az idei nemzetközi mintavásárt. A vásár látogatói a csehszlovák vasutakon 33 százalékos kedvezményben részesülnek a román vasutakon pedig visszautazásnál 50 százalékos kedvezményt kapnak. A kedvezményre feljogosító igazolványok darabonként 60 lejért szerezhetők meg a kamara titkárságánál. — A sokat vitatott tisztességtelen verseny elleni akcióban a kolozsvári kamara elhatározó lépésre szánta el magát. Törvényjavaslattervezetet készített, amelyet a kamarák központi szövetsége elé terjesztett a kéressel, hogy a legközelebbi közgyűlésen tűzze ki napirendre ezt a kérdést és a tervezetet vegyék tárgyalás alá.

Ismét megkezdik a magánvasutak átvételére vonatkozó tárgyalásokat. Bukarestből jelentik: A magánvasutak visszaszolgáltatásáról szóló tárgyalásokat, amelyek hosszabb ideig pihentek, ma újból megkezdtek. Ma reggel a máramarosi sávvasutak visszaszolgáltatásának kérdését vitatták meg, majd áttértek az Arad-Csanádi vasút ügyére.

— Iránban külön aranyvalutája lesz. Londonból jelentik: Az indiai miniszter a csü-

rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik Belgiumban a szén iránt, olyannyira, hogy a közönség egyáltalán nem kérdez árat. A belga szénkitermelés, amely a sztrájk megkezdése előtt 1.3 millió tonnát tett ki, ma már teljesen szüntétel. Franciaországban nem képes a belföldi termelés kielégíteni a szükségletet. Az egyiptomi vasutak, amelyek eddig Angliában vásároltak szén, most Északamerikából rendeltek 150 ezer tonnát. Érdemes, hogy az angol szénexportőrök a következő klauzulával árulják a szén:

„Tíz nappal szállítandó a munka újrafelvételétől.”

Élénkül a piac Csehszlovákiában is, ahonnan a német importőrök 400 ezer mézsa osztrák szénét vásároltak. Ugyancsak nagy rendelések történnék Olaszországtól és az északi államokból.

A szén élénkülő konjunktúrájával egyidejűleg koksztban is nagy töltetek nyerne leborolyítást. Természetesen a megrövidített kereslet az egész vonalon a szénárak általános emelkedését fogja eredményezni.

törtéki minisztertanács után az indiai ügyek megvizsgálására kiküldött szakértői bizottság jelentése alapján közölte, hogy India aranyvalutát, központi jegybankot és aranykészletet kap és a szorzószám megállapítása után szabályozni fogja a rupia értékvizonyát. A rupia értékét úgy akarják megállapítani, hogy az 16 shillinggel vagy az angol font aranyértékének háromnegyedével legyen egyenlő.

Magyarországon csökken az inzulinvencikák száma. Budapestről jelentik: A fizetésképtelenségek júliusi statisztikája újabb csökkenést ad számot. Ebben a hónapban már csak 107 kénszerengység volt és amíg az előző hónapokban a kénszerengységek több, mint a felében csak a minimális kvótát fizették, júliusban már a kénszerengési arányuk is jobb volt és az esetek legnagyobb részében 40-60 százalékos egyezséget kötöttek. Ez a javulás általában a gazdasági viszonyok fokozatos normalizálásával magyarázható.

Üzembe helyezik a csödbejutott Victoria vidéki malmait. Budapestről jelentik: A Molinum igazgatósága újraszervezése óta most tartotta meg első ülését, amelyen a Victoria vidéki malmainak fuzióját tárgyalták. A tranzakció feltételei hasonlóak lesznek ahhoz, mint amellyel a Kereskedelmi Bank érdekkörébe tartozó malmokat az Első Budapesti Gőzmalomba beolvasztotta. A ceglédi malom, amely a Victoria vidéki malmainak anyavállalata lesz, augusztus 10-én rendkívüli közgyűlést tart és ezen fogják elintézni a fuzióval kapcsolatos formasságokat. Ezidőszereint csupán a ceglédi és szolnoki malmok vannak üzemben, de úgy értesülünk, hogy az új kampányban megfelelő munkát fognak juttatni a többi vidéki malmoknak is.

Jugoszlávia évi 200 millió dinárt veszít a csehszlovák minimális vámok miatt. A belgrádi „Vreme”, amely a jugoszláv külügy miniszter lapja, vezércikkében megállapítja, hogy eddig búzából, rozsából, zabból és állat-exportból évi 200 millió dinár értéket szállított ki a jugoszláv mezőgazdaság Csehszlovákiába. A minimális vámok folytán ez a 200 millió dinár kérdésessé vált, miáltal Jugoszlávia 800 millió dináros kivételnek egynegyedrészt elveszítheti.

A francia tőke elhelyezést keres Romániában. Bukarestből jelentik: A francia és kövekeztében menekülő francia tőke hozánk is eljutott. Az utóbbi hónapokban a

francia tőkeek erősen érdeklődtek román iparvállalatok és bányák iránt, egyedül a petroleum iparban háromszázmillió lej új francia tőke helyezkedett el.

TŐZSDE

Augusztus 9-én

A lej Zústokán 240.00-240.00, Párisban 15.65, Budapestben 325, Bécsben 328.25, Prágában 15.50, Berlinben 195.

Kolozsvár. A piacton némi élénkség mutatkozott, a kereslet azonban nem öltött nagyobb arányokat. Az árak általában lanyhák. Az árfolyamok a következők:

Bécs 31.50-31.55, Prága 6.50-6.55, Budapest 320-325, Páris 6.50-6.70, Zürich 43.50-43.75, Newyork 219.50-220.50, London 1071-1074, Milánó 7.38-7.43.

Zürich. Zárlat: Berlin 123.10, Amsterdam 207.50, Newyork 517.31, London 2515.50, Páris 1525.00, Milánó 1735.00, Prága 1532.50, Budapest 72.40, Belgrád 912.50, Bukarest 240.00-240.00, Varsó 57.50, Bécs 73.20.

Bukarest. Devizák: Páris 6.85, Berlin 52.45, London 1072.00, Newyork 220.25, Milánó 7.45, Zürich 42.80, Bécs 31.40, Prága 6.55, Brüsszel — Budapest 31.10.

Bukarest. Valuták: Napoleon 870, német márká 52.00, leva 162, török lira 118, font sterling 1060, francia frank 7.10, svájci frank 42.50, olasz lira 7.70, drachma 2.60, dinár 3.80, dollár 221.00, lengyel forint 18.00, osztrák schilling 31.50, magyar korona 31.50, cseh korona 6.70, belga frank —, holland forint —.

Mozik műsora augusztus 10-én

Select-mozgó

Közliánatra. Repriz.
Repülés a föld körül 13 nap alatt.
Főszerepekben Ellen Richter, Reinhold Schünzel, Bruno Kastner, Max Landa.

Jön! Maricza grófnő. Jön!

Urania-mozgó

A film II-ik része.

A szégyenbélyeg

(Az áratlanság győzelme.) Bagyogó fi megény 2 lejtetben, Paul Cartoux hírneves drámája után. Főszerepben a csodálatos tehetségű kis-leány: BOUQUOLE. Filmcentrál.

Jön! Texasi farmer. Jön!

Apello-mozgó

Csak egy napig. Csak egy napig.
12 haramia vacsorája.
Kalandfilm.

Róth

cipésznél
Szép-n, 2. sz.
alati készűnek
a legujabb
divatu
cipő-
különlegessé-
gek.

Uraknak Tulor

a legajánl-tosabb
gummi övszer, utol-
érhetetlen minőség-
ben. Kapható az
egész országban.
Alföldön friss mi-
nőségben, diszkrét
csomagolásban, 12
drb. 126- lej. Meg-
rendelhető költség-

mentesen **Farmax-nál, Brassó**, Posta-
fiók 53. Főlerakat: Amphora R. T. Brassó.

Legol-
csóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióktizlet Str. Barifiu 2., Str. Iuliu Maniu 18. Cal. Metilce
110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. Telefon 877

figy

Van
lyek
di Fr
me
tan
ban
Való
zata
hefé

Val
a
HEINRICH FR

AB

עליון וכלי
לשון העם

Sch

Cluj, Piata

Megrendelés

lett eszközök

Zeneka

AMO

A cl

Pályázatot
lyázhatnak k
akik vállaser
mán nyelvké
havi 9200 lei
osztályt tarto

Ajánlatok
alá küldendő

Procl
fog

készítése
hez gara

Sza
Cluj, Str

Figyelmeztetés

Vannak utánzatok, melyek a kávédarálás, Valódi Franck-hoz külsőleg a megtevesztésig hasonlítanak, minőségük azonban meg sem közelíti a Valódi Franck-ot. Ilyen utánzatok ellen úgy védekezhetünk ha kizárólag

Valódi Franck

a kávédarálóval

HEINRICH FRANCK SÖHNE SAR-BUCUREȘTI-BRASOV.

ארט. כשר
Schnabel Hermann

Cluj, Piata Mihai Viteazul 26. — Telefon 10-74.
Megrendelések feltűnő olosz áron, utánvét mellett eszközöltetnek. **הכשר** és árjegyzék kívánatra

Zenekarok figyelmébe.

Most jelent meg a **HADYBUK** teljes partitúrája. Ára a szólammal együtt **390 lej.**

Kapható az „Uj Kelet” könyvostályában. A Hadybuk zongorára átírva **130 lej.**

AMO crem nélkülözhetetlen arctisztító szer!

A cluj orth. izr. Iskolaszéktől

Pályázat

Pályázatot hirdetünk egy tanítói állásra. Pályázhatnak kellő gyakorlattal bíró férfi tanerők, akik valláserkölcsös életmódjukat és alapos román nyelvkészségüket igazolni tudják. Fizetés: havi 9200 lei. Megválasztott két különböző osztályt tartozik vezetni.

Ajánlatok aug. 20-ig Str. Dubalarilor 1. sz. alá küldendők.

Az iskolaszék

Preciziós fogaskorokok

készítése autókhoz és egyéb gépekhez garancia és olosz ár mellett.

Szabó János

Cluj, Str. Jasi'or (Nagyszamos) No 2.

Turini FIAT autók

kizárólagos képvisellete, Bihar- és Szilágy-megyékre.
Legújabb típusu **509** és **503**-as autók raktáron.

VELOCITAS garage (box)

Oradea, Str. Ciorogariu (Uri-u.) 14. — **PIRELLI** gumilerakat.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv. Társ.

Cluj, Piata Unirii No 7. — Saját tőkét 48,000,000 lej. — Fiókjai: Dés, Dioszsentszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Szétyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed. Árvaktárai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe deposit. — Mindenféle bankszere ügyletet előnyösen végez.

A francia állam forrása:

Celestin bevált: csuszál, hólyagbántalmaknál, euzorbetegségnél, izületi fájdalmaknál.

Grand-Grille kitűnően használt májbetegségekben.

Hopital gyomorfájdalmaknál.

VICHY

Ovakodjunk az utánzatoktól!

Vichy-Etat só lugsavas, emészthető víz házikészítése
Vichy-Etat pastillák evés után elősegítik az emésztést

Dr. Negrila-féle SZANATORIUM

sebészeti, nőgyógyászati és szülészeti betegek részére.

Szabad helyek esetében más betegeket is felvesz, kivéve a ragályos és elmebetegeket

Dr. Negrila Valer, sebész-főorvos

Brasov, Fellegvársor 7. a.
Telefon 740

A közönség által elismert legjobb sör márkák:

a kolozsvári **CZELL** sörfőzde

„URSUS”

világos,

„HERKULES”

barna különleges sörrel mindenütt kaphatók!

A constantai községi játékkaszinó megnyitása.

Brasserie étterem. - Danzing speciális **Jazz-Banddal.**

A Terrazon elsőrendű ételneműek szolgáltatnak fel. — Frieda Lopez urhölgy vezetése mellett klasszikus zenekar.

Hotel Restaurant Palace

Elsőrangú és egyedüli a maga nemében. G. Finochi ur vezetése mellett.

